

**UCHWAŁA NR XXX/216/17
RADY GMINY KRUPSKI MŁYN**

z dnia 30 maja 2017 r.

**w sprawie Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie na lata 2017 - 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz.1390)

**Rada Gminy
uchwała co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017 - 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krupski Młyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Róża Ochman-Szyguła

Załącznik do Uchwały Nr XXX/216/17
Rady Gminy Krupski Młyn
z dnia 30 maja 2017 r.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017 - 2020

I. Wstęp

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, a także do prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą. Nakazuje również opracowanie i realizację programów ochrony osób doświadczających przemocą.

Podstawowymi aktami prawnymi związanymi z przeciwdziałaniem przemocy są:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną, które jest ścigane z urzędu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020 zgodny jest z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014 - 2020, przyjętym Uchwałą Nr 76/2014 Rady Ministrów z dnia 29.04.2014 r. oraz Programem Przeciwdziałania Przemocy w Województwie Śląskim na lata 2014-2020, przyjętym Uchwałą Nr 1359/351/IV/2014 z dnia 22 lipca 2014 roku.

II. Pojęcie i rodzaje przemocy

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy definiuje przemoc w rodzinie jako:

- jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny. Narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy i rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Cykle przemocy:

1. Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,

2. Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,

3. Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczną (np.: bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie)

2. Przemoc psychiczną (np.: obrażanie, wyzywanie, poniżanie w obecności innych osób, pozbawienie kontaktu z bliskimi, kontrolowanie, krytykowanie).

3. Przemoc seksualną (np.: zmuszanie do współżycia oraz do zachowań seksualnych nie akceptowanych przez drugą osobę).

4. Przemoc ekonomiczną (np.: wykorzystywanie swojej przewagi materialnej i finansowej względem drugiej osoby, ograniczając dostęp do podstawowych potrzeb i dóbr, nadmierna kontrola wydatków).

Zjawisko przemocy w rodzinie jest, obok problemów alkoholowych, jednym z poważniejszych zaburzeń życia społecznego. Niesie za sobą dotkliwe konsekwencje dla osób pozostających w jego zasięgu: ofiar, sprawców, a także świadków.

Skutki te dotyczą różnych aspektów życia (sfery emocjonalnej, fizycznej, społecznej, intelektualnej, seksualnej, prawnej) i mogą rzutować a dalsze funkcjonowanie tych osób. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KRUPSKI MŁYN

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Krupski Młyn została przeprowadzona na podstawie analizy danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wśród czynników wpływających na występowanie przemocy wymienić należy:

- brak umiejętności rozwiązywania konfliktów bez używania przemocy,
- nadużywanie alkoholu,
- konflikty rodzinne i rozpad małżeństw.

Do najczęściej zgłaszanych form przemocy w naszej Gminie należą zachowania wchodzące w skład katalogu przemocy psychicznej, takie jak: poniżanie, wyzywiska, straszenie, demoralizacja, ciągłe niepokojenie, ośmieszanie, groźby itp. Drugim rodzajem przemocy po przemocy psychicznej to przemoc fizyczna, głównie szarpanie, popychanie, duszenie i policzkowanie.

Niebieskie karty

Instytucja zakładająca Niebieską Kartę	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2014	2015	2016
Policja	7	10	16
GOPS	6	8	1
Oświata	0	0	0
Ogółem	13	18	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS i Zespołu Interdyscyplinarnego

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

	2014	2015	2016
Ilość rodzin objętych Niebieską Kartą	11	14	14
Ilość wniosków przesłanych do prokuratury	9	4	1
Ilość wniosków przesłanych do Sądu o wgląd w sytuację rodzinną dzieci	4	5	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS i Zespołu Interdyscyplinarnego

Profilaktyka uzależnień

Treść	2014	2015	2016
Ilość przeprowadzonych rozmów z osobami nadużywającymi alkohol	7	9	5
Ilość wniosków przesłanych do sądu dot. podjęcia leczenia odwykowego	8	7	0
Liczba sprawców przemocy dowiezionych do Izby Wyrzeźwień	6	6	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS, Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

W ostatnim czasie w Gminie Krupski Młyn zauważa się brak wzrostu występowania przemocy z tendencją spadkową. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie kampanie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

W celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą w danej rodzinie został powołany Zespół Interdyscyplinarny, który wykonuje zadania oparte na opracowaniu i realizacji indywidualnego dla każdej rodziny planu pomocy, monitorowaniu sytuacji rodziny, dokumentowaniu działań podejmowanych wobec danej rodziny i efektów tychże działań.

Do najczęściej podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny interwencji mających na celu zahamowanie przemocy w rodzinie jest:

- pomoc socjalna,
- skierowanie dorosłych osób doznających przemocy po pomoc specjalistyczną (psycholog, pedagog),
- opracowanie planu pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- udzielanie porad prawnych,
- rozmowy z osobami uwikłanymi w przemoc ,
- monitoring prowadzony przez dzielnicowego i pracowników socjalnych oraz tzw. rozmowa profilaktyczno-ostrzegawcza z osobą stosującą przemoc,
- powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji dzieci,
- powiadomienie prokuratury o podejrzeniu lub popełnieniu przestępstwa ,
- wezwanie nadużywającej alkoholu osoby stosującej przemoc do podjęcia leczenia odwykowego lub kierowanie wniosku o leczenie do GKRPA,
- motywowanie i kierowanie sprawców przemocy na programy korekcyjno - edukacyjne dla sprawców przemocy.

Praca z rodziną dotkniętą przemocą wymaga szerokiego spektrum interwencji, gdyż w wielu rodzinach oprócz zachowań przemocowych diagnozuje się zwykle kilka powiązanych ze sobą problemów: uzależnienie alkoholowe, trudna sytuacja materialna, bezrobocie, problemy mieszkaniowe, zaburzenia emocjonalne, konflikty w rodzinie, problemy wychowawcze.

III. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
--------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> - dobrze przygotowana kadra - specjaliści (pracownicy socjalni, psycholog, pedagog) - wysoka motywacja członków Zespołu Interdyscyplinarnego - niska anonimowość społeczna - dobra komunikacja pomiędzy instytucjami współpracującymi - szybkość reakcji i prowadzenie interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - brak wiedzy w społeczeństwie na temat możliwości korzystania ze wsparcia - brak terapeuty lokalnego - brak lokalnego wsparcia dla kobiet doznających przemocy (specjalistyczna pomoc terapeutyczna - brak profesjonalnej obsługi prawnej - znaczna odległość do placówek terapeutycznych - małe zainteresowanie osób stosujących przemoc programami korekcyjno-edukacyjnymi i jakimikolwiek działaniami mającymi na celu zmniejszenie przemocy w rodzinie - brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą - przeciążenie ilością i wielorodnością zadań kadry Ośrodka Pomocy Społecznej i Policji <p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - poczucie bezkarności wśród osób stosujących przemoc w rodzinie - wypalenie zawodowe u osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - bezradność ofiar przemocy w kontekście konkretnych rozwiązań prawnych umożliwiających rozwiązanie problemów na szczeblu sądów, prokuratury
---	---

Słabe strony

- brak wiedzy w społeczeństwie na temat możliwości korzystania ze wsparcia
- brak terapeuty lokalnego
- brak lokalnego wsparcia dla kobiet doznających przemocy (specjalistyczna pomoc terapeutyczna
- brak profesjonalnej obsługi prawnej
- znaczna odległość do placówek terapeutycznych
- małe zainteresowanie osób stosujących przemoc programami korekcyjno-edukacyjnymi i jakimikolwiek działaniami mającymi na celu zmniejszenie przemocy w rodzinie
- brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą
- przeciążenie ilością i wielorodnością zadań kadry Ośrodka Pomocy Społecznej i Policji

Zagrożenia

- poczucie bezkarności wśród osób stosujących przemoc w rodzinie
- wypalenie zawodowe u osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- bezradność ofiar przemocy w kontekście konkretnych rozwiązań prawnych umożliwiających rozwiązanie problemów na szczeblu sądów, prokuratury

IV. Program

Program jest skierowany do ogółu mieszkańców Gminy Krupski Młyn, w tym szczególnie do:

- osób doznających przemocy w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy.

1. Cele ogólne

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane m.in. przez:

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe programu

Zadanie	Instytucja odpowiedzialna za zadanie	Czas realizacji	Wskaźniki
I. PROFILAKTYKA I EDUKACJA SPOŁECZNA			
1. Promowanie i rozwijanie umiejętności stosowania przez rodziców metod wychowania bez przemocy	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	2017-2020	- liczba pogadanek przeprowadzonych dla rodziców w szkołach, przedszkolach, - ilość rodziców uczestniczących w pogadankach, - ilość rodzin objętych opieką asystenta rodziny
2. Tworzenie warunków do bezpiecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Ośrodek Pomocy Społecznej, GOKSiR, Biblioteka, placówki oświatowe	2017-2020	- ilość zajęć pozalekcyjnych organizowanych w szkołach - ilość i rodzaj zajęć organizowanych przez GOKSiR i Bibliotekę
3. Diagnoza przemocy w rodzinie na terenie Gminy	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	2017-2020	- ilość rodzin objętych pomocą Ośrodka z powodu występującego zjawiska przemocy - ilość Niebieskich Kart
4. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej przemocy poprzez: · rozpowszechnianie broszur, ulotek, plakatów · umieszczenie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej informacji na temat zjawiska przemocy domowej ze wskazaniem podmiotów świadczących pomoc w tym zakresie	Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Zespół Interdyscyplinarny,	2017 - 2020	- ilość zakupionych broszur, plakatów - ilość zamieszczonych na stronie internetowej Ośrodka informacji dot. zjawiska przemocy
5. Współpraca z placówkami służby zdrowia, oświaty, policji oraz z innymi podmiotami w zakresie przeciwdziałania przemocy	Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, policja, służba zdrowia, sąd, kurator	2017- 2020	- ilość zgłaszanych interwencji, zapytań
II. OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE			

1. Podejmowanie natychmiastowej interwencji powstrzymujących przemoc	Ośrodek Pomocy Społecznej, policja, placówki oświatowe, służba zdrowia	2017- 2020	- ilość przeprowadzonych interwencji
2. Prowadzenie rozmów z ofiarami przemocy	Ośrodek Pomocy Społecznej, policja, placówki oświatowe, służba zdrowia	2017- 2020	- ilość przeprowadzonych rozmów
3. Udzielanie wsparcia ofiarom przemocy	Ośrodek Pomocy Społecznej, psycholog, radca prawny, pedagog	2017- 2020	- rodzaj udzielonego wsparcia
4. Stosowanie procedury Niebieskiej Karty	Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służba zdrowia, placówki oświatowe	2017- 2020	- ilość Niebieskich Kart
5. Prowadzenie działań interwencyjnych poprzez izolowanie sprawców przemocy od ofiar zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa	Policja	2017- 2020	- ilość interwencji policji - ilość osób przewiezionych do Izby Wytrzeźwień - ilość osób dowiezionych do Izby zatrzymań
6. Rozpowszechnianie informacji o telefonach zaufania dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, służba zdrowia	2017- 2020	- liczba informacji umieszczonych na stronach internetowych Ośrodka oraz w gablotach informacyjnych na terenie Gminy
7. Zapewnienie warunków lokalowych i obsługi administracyjnej do funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego	Ośrodek Pomocy Społecznej	2017- 2020	Nie dotyczy
III. ODDZIAŁYWANIE NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC W RODZINIE			
1. Działania interwencyjne i prewencyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie, rozmowy profilaktyczno – ostrzegawcze, monitoring	Policja	2017- 2020	- ilość przeprowadzonych rozmów
2. Kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym	Zespół Interdyscyplinarny	2017- 2020	- ilość osób uczestniczących w programach
3. Objęcie procedurą leczenia odwykowego osób stosujących przemoc, które wymagają tej formy pomocy	Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2017- 2020	- ilość osób skierowanych do Komisji - ilość wniosków przesłanych do Sądu
4. Występowanie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Zespół Interdyscyplinarny	2017- 2020	- ilość zawiadomień
5. Prowadzenie rozmów ze sprawcami przemocy o konsekwencjach ich czynów	Zespół Interdyscyplinarny	2017- 2020	- ilość przeprowadzonych rozmów
6. Izolowanie sprawców przemocy od ofiar	Policja	2017- 2020	- ilość interwencji policji - ilość osób dowiezionych do Izby Zatrzymań
IV. PODNOSZENIE KOMPETENCJI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW			

REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Szkolenie, warsztaty dla przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy	Zespół Interdyscyplinarny,	2017- 2020	- ilość szkoleń
2. Zapewnienie poradnictwa i wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2017- 2020	- ilość porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą

3. Monitorowanie programu

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krupskim Młynie na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Ośrodek będzie składał Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z realizacji Programu.

4. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Krupski Młyn.